

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Petra Šebka a soudců Mgr. Jana Jiráska, Ph.D., a JUDr. Václava Štencla, MA, v právní věci

žalobce: **Egeria, z.s.**
se sídlem Obchodní 1324, Otrokovice

proti
žalovanému: **Krajský úřad Zlínského kraje**
sídlem třída Tomáše Bati 21, Zlín

za účasti: **Ředitelství silnic a dálnic s. p.**
sídlem Čerčanská 2023/12, Praha 4
zastoupený advokátem JUDr. Martinem Janouškem
sídlem Na Pankráci 1683/127, Praha 4

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 5. 2024, č. j. KUZL 46224/2024,

takto:

- I. Rozhodnutí Krajského úřadu Zlínského kraje ze dne 21. 5. 2024, č. j. KUZL 46224/2024, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 3000 Kč do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- III. Osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou domáhá zrušení rozhodnutí ze dne 21. 5. 2024, č. j. KUZL 46224/2024, jímž žalovaný podle § 92 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, zamítl jako nepřípustné odvolání žalobce proti rozhodnutí Městského úřadu Holešov ze dne 21. 6. 2023, č. j. HOL-13195/2023/ŽP/Ve, o povolení stavby vodního díla „*Dálnice D49, stavba 4901 Hulín-Fryšták, SO 327 Retenční nádrž v km 4,700 vpravo*“.

II. Žaloba

2. Žalobce předně uvádí, že jádrem sporu je otázka, zda žalobci náleží právo účasti ve stavebním řízení – zda je toto řízení řízením navazujícím.
3. Žalobce namítá, že se žalovaný touto otázkou zabýval nedostatečně a nepřezkoumatelně. Povahu povolovacích řízení u stavebních objektů nelze odvíjet od toho, zda by každý z nich sám podléhal zjišťovacímu řízení nebo posouzení vlivů podle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí (dále jen „zákon EIA“), ale od toho, že jsou nedílnou součástí záměru úseku dálnice D49, který posouzení těchto vlivů podléhal, a který se skládá z většího množství stavebních objektů. Žalovaný se nezabýval tím, které stavební objekty daného záměru ještě nemají stavební povolení. Záměr tedy nebyl správně vymezen a nemohl tak být řádně vyhodnocen. Žalovaný se zabýval toliko jedním stavebním objektem – stavbou retenční nádrže. Napadené rozhodnutí je v rozporu s § 5 odst. 2 zákona EIA.
4. Žalobce zdůrazňuje, že není pochyb o tom, že stavba retenční nádrže je součástí záměru úseku dálnice D49 minimálně od doby posuzování podle zákona EIA – je výslovně zmíněna ve stanovisku EIA. Bez povolení retenční nádrže nemůže být záměr řádně odvozen.
5. Výklad zastávaný žalovaným vede k absurdním situacím. Stavebníkovi v zásadě stačí nechat propadnout platnost stanoviska EIA. Následně budou jednotlivé stavební objekty izolovaně posuzovány a stavebník se tak vyhne tomu, že budou vedena navazující řízení. Dojde tedy k vyloučení dotčené veřejnosti z účasti na rozhodování o součástech záměru dálnice.
6. Žalobce se domnívá, že jeho právo na účast v daném řízení vyplývá rovněž ze směrnice EIA a Aarhuské úmluvy.
7. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí nevypořádal s odvolacími námitkami žalobce. Bez ohledu na účastenství žalobce v řízení je na přezkumu správnosti napadeného rozhodnutí dán veřejný zájem.
8. Žalobce proto navrhuje, aby zdejší soud napadené i jemu předcházející rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného a osoby na řízení zúčastněné

9. Žalovaný uvádí, že s namítanou nezákonností žalobou napadeného rozhodnutí nesouhlasí. K důvodům uvedeným v žalobě sděluje, že žádný z žalobních argumentů nic nemění na závěru, že záměr stavby nepodléhal posuzování podle zákona EIA. Nejednalo se proto o navazující řízení. Žalovaný tedy musel odvolání žalobce jako nepřípustné zamítnout. Žalovaný dodává, že platnost souhlasného stanoviska EIA ke *stavbě „Dálnice D49, 4901 Hulín – Fryšták“* ze dne 22. 11. 2016 skončila po 5 letech od data vydání. V souladu se zákonem o posuzování vlivů na životní prostředí vydal Krajský úřad Zlínského kraje vyjádření, že záměr stavby v rozsahu uvedených stavebních objektů vodních děl není

předmětem posuzování podle uvedeného zákona. Žalovaný nepřipustnost odvolání v napadeném rozhodnutí řádně odůvodnil. Věcnými námitkami, které se týkaly samotné stavby, se z důvodu nepřipustnosti odvolání nezabýval.

10. Žalovaný navrhuje, aby zdejší soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.
11. Osoba zúčastněná na řízení se s napadeným rozhodnutím zcela ztotožňuje. Svůj názor přitom podrobně odůvodňuje. Osoba zúčastněná na řízení navrhuje, aby soud žalobu postoupil Krajskému soudu v Ostravě, případně ji jako nedůvodnou zamítl.

IV. Posouzení věci

12. Žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, dále jen „s. ř. s.“), osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.). Žaloba je přípustná (zejména § 65, § 68 a § 70 s. ř. s.). Za splnění podmínek § 51 s. ř. s. rozhodl soud bez jednání.
13. S ohledem na vyjádření osoby zúčastněné na řízení zdejší soud předně uvádí, že o aktivní procesní legitimaci žalobce nemá pochybnosti. Osoba zúčastněná na řízení směřuje přípustnost žaloby a její důvodnost. I ve věci řešené v rozsudku zdejšího soudu ze dne 20. 6. 2023, č. j. 29 A 23/2023 – 301, na kterou ve svém vyjádření odkazovala, senát zdejšího soudu žalobu věcně projednal, nicméně dospěl k názoru, že není důvodná (tamní žalobce nebyl účastníkem povolovacího řízení). Není tedy pravdou, že soud nepřiznal žalobci aktivní procesní legitimaci.
14. Rovněž nelze souhlasit s osobou na řízení zúčastněnou, že měla být věc postoupena Krajskému soudu v Ostravě. O místní příslušnosti zdejšího soudu totiž v této věci rozhodl přímo Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 30.9.2024, č. j. Nad 134/2024 – 38.
15. K rozsahu soudního přezkumu je třeba zdůraznit, že napadeným rozhodnutím žalovaný zamítl žalobcovo odvolání jako nepřipustné. Podle judikatury správních soudů platí, že rozhodnutí odvolacího orgánu o zamítnutí odvolání pro opožděnost nebo nepřipustnost podle § 92 odst. 1 správního řádu není rozhodnutím, v němž by se správní orgán věcně zabýval odvoláním účastníka řízení. V takovém případě správní orgán zamítá odvolání pro nenaplnění jedné ze základních procesních podmínek, bez níž nelze podané odvolání meritorně posoudit (proto také prvostupňové rozhodnutí současně nepotvrzuje). Při přezkumu takového správního rozhodnutí se soud omezuje na posouzení toho, zda se skutečně jednalo o opožděné nebo nepřipustné odvolání a zda byl žalobce zkrácen na svých právech neprovedením odvolacího přezkumu.
16. To ostatně konstatoval také Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 30. 9. 2024, č. j. Nad 134/2024 – 38, ve kterém se zabýval místní příslušností soudu v nyní posuzované věci. Uvedl přitom, že příslušný krajský soud bude oprávněn posuzovat výlučně zákonnost rozhodnutí žalovaného o zamítnutí odvolání žalobce pro nepřipustnost.
17. V nynějším řízení se tak soud zaměří právě na posouzení této otázky. Pro toto posouzení je zcela klíčové, zda stavební řízení o povolení stavebního objektu „SO 327 Retenční nádrž v km 4,700 vpravo“ bylo řízením navazujícím podle zákona EIA – zda tedy žalobci jako ekologickému spolku náleželo právo na účast v tomto řízení. Ostatně také tímto směrem míří většina žalobních námitek.
18. Účastenství dotčené veřejnosti (ekologických spolků) je pro účely zákona EIA konstruováno tak, že je striktně navázáno na existenci navazujícího řízení [§ 9c odst. 3 písm. b) ve spojení s § 3 písm. g) zákona EIA]. Otázka, zda jde o navazující řízení, je pak přímo odvislá od

skutečnosti, zda je toto řízení vedeno k záměru nebo jeho změně, které podléhají posouzení vlivů záměru na životní prostředí [§ 3 písm. g) ve spojení s písm. l) zákona EIA]. To je pak v závislosti na kategorii záměru navázané na posouzení, zda záměr či změna naplňují limitní hodnoty stanovené přílohou č. 1 [§ 4 odst. 1 písm. a) zákona EIA], případně na posouzení ve zjišťovacím řízení, zda záměr nebo jeho změna mohou mít významný vliv na životní prostředí [§ 4 odst. 1 písm. b) až h) ve spojení s § 7 odst. 2 zákona EIA].

19. Oproti standardnímu procesu EIA zakotvuje zákon EIA v § 23a, ve znění účinném do 31. 12. 2023, odlišný (zjednodušený) proces týkající se tzv. prioritních dopravních záměrů. Toto ustanovení bylo do zákona EIA vloženo zákonem č. 256/2016 Sb. s účinností od 5. 8. 2016 a jeho cílem bylo urychlení či spíše nezpomalení procesu realizace prioritních dopravních záměrů, které byly v té době ve fázi pokročilé připravenosti. Prioritním dopravním záměrem se rozumí záměr, který a) se nachází na transevropské dopravní síti, b) pro který bylo vydáno územní rozhodnutí nejpozději 31. 3. 2015, c) pro který bylo vydáno souhlasné stanovisko o hodnocení vlivů podle zákona č. 244/1992 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, a d) který stanoví vláda nařízením. U těchto klíčových dopravních záměrů nebylo třeba vydávat potvrzující závazné stanoviska ani provádět nové posouzení jejich vlivu na životní prostředí, jak to ve svých přechodných ustanoveních obecně předpokládal zákon č. 39/2015 Sb., jenž proces posuzování vlivů na životní prostředí zásadně pozměnil. Namísto toho bylo možné pouze vydat prioritní závazné stanovisko k vlivům prioritních dopravních záměrů na životní prostředí, které je podkladem pro navazující správní řízení a postupy (zejména pro stavební řízení), jichž má dotčená veřejnost možnost se dále účastnit a v jejich rámci uplatňovat svá práva, mj. brojit i proti obsahu samotného závazného stanoviska k vlivům záměrů na životní prostředí (např. nález Ústavního soudu Pl. ÚS 44/18 ze 17. 7. 2019, bod 64, nebo nález Pl. ÚS 22/17 z 26. 1. 2021, bod 90). Platnost stanoviska EIA vydaného ve zjednodušeném procesu je 5 let (§ 23a odst. 3), a zákon č. 413/2021 Sb. doplnil do tohoto odstavce poslední větu, podle níž stanovisko musí být platné v době vydání rozhodnutí v navazujících řízeních v prvním stupni.
20. V nyní posuzované věci nicméně nastala specifická procesní situace. Tu popsal žalovaný v napadeném rozhodnutí takto: „V předmětném případě závazné stanovisko EIA vydané Ministerstvem životního prostředí dne 22. 11. 2016 pod č. j. 63881/ENV/16 pozbylo platnosti, tudíž je na podaný záměr uvedené stavby nahlíženo jako na nový záměr, kdy v tomto řízení je podkladem v rámci zákona EIA vyjádření příslušného orgánu EIA ve smyslu § 23 odst. 3, resp. § 23 odst. 4 zákona EIA, v daném případě krajského úřadu. V daném případě bylo k žádosti o povolení doloženo vyjádření z hlediska zákona EIA vydané Krajským úřadem Zlínského kraje, odborem životního prostředí a zemědělství, oddělení hodnocení ekologických rizik, ze dne 8. 2. 2023 č. j. KUZZL 15146/2023. Z uvedeného vyjádření vyplývá, že krajský úřad nemá z hlediska zákona EIA k výše uvedenému záměru námitek a dospěl k závěru, že záměr, tak jak je popsán, nenaplnuje dikci § 4 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí, a tudíž není předmětem posuzování podle citovaného zákona. V daném případě došlo k situaci, kdy stanovisko EIA pozbylo své platnosti. Nedojde tedy k uplatnění postupu podle § 23 odst. 3 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí, ale dojde k uplatnění dle § 23 odst. 4 tohoto zákona. Jedná se zde o situaci, kdy Ministerstvo životního prostředí vydalo stanovisko EIA, nicméně v době jeho platnosti došlo k tomu, že se nestihly povolit všechny části nebo záměry povolovaného záměru. To však neznamena, že by tyto zbylé, dosud nepovolené části původního záměru, nebylo možné povolit. V konečném důsledku to znamená pouze to, že u těchto zbylých, dosud nepovolených částí původního záměru je třeba aktuálně ověřit, zda zákonu podléhají a v případě že ano, zajistit příslušné posuzování. (...) V případech, že „historické“ stanovisko EIA pozbylo platnosti, aniž by

došlo k dokončení všech povolovacích procesů pro všechny stavební objekty, které byly součástí záměru, pro něhož bylo toto stanovisko EIA vydáno, je třeba na stanovisko EIA ve vztahu k dosud nepovoleným stavebním objektům pohlížet jako na neexistující a na tyto stavební objekty jako na nikdy neposouzené v souladu se zákonem EIA. V daném řízení podkladem ve vztahu k zákonu EIA již nebude původní, neplatné stanovisko EIA, nýbrž vyjádření příslušného orgánu EIA ve smyslu § 23 odst. 3, resp. odst. 4 zákona EIA, v jehož rámci orgán EIA bez jakékoliv vazby na historii konfrontuje dosud nepovolenou část stavebního záměru s aktuálním zněním zákona EIA a ověří, zda daná část či etapa stavby sama o sobě podléhá posuzování dle § 4 odst. 1 zákona EIA. Pokud dojde k závěru, že posuzování podléhá, je třeba zahájit příslušné procesní kroky vedoucí k vydání závěru zjišťovacího řízení dle zákona. V opačném případě konstatuje, že daná část či etapa stavebního záměru posuzování nepodléhá, přičemž toto vyjádření je dostatečným podkladem pro povolení stavebního záměru v příslušném správním řízení. Toto řízení již nelze považovat za řízení navazující dle § 3 písm. g) zákona EIA, a proto v daném řízení již není možno uplatňovat zvláštní pravidla vyplývající ze zákona o posuzování vlivů na životní prostředí, zejména ustanovení § 9b až § 9e zákona EIA“.

21. Výše citované zároveň představuje těžiště argumentace žalovaného v napadeném rozhodnutí. Žalovaný má tedy za to, že původní závazné stanovisko EIA pozbylo platnosti, a proto už nelze daný záměr považovat za součást původního řízení. Dosud nepovolené záměry je třeba nově posoudit, jako by nikdy hodnoceny nebyly. Je třeba ověřit, zda daný záměr sám o sobě podléhá posouzení vlivů na životní prostředí. K tomuto ověření poté „postačuje“ vyjádření krajského úřadu podle § 23 odst. 3 zákona EIA. Co se týče věcné argumentace, odkazuje žalovaný na v citovaném textu zmíněné vyjádření Krajského úřadu Zlínského kraje, odboru životního prostředí a zemědělství. O toto vyjádření žalovaný opřel svůj závěr, že předmětné řízení nemá charakter navazujícího řízení.
22. Krajský úřad Zlínského kraje, odbor životního prostředí a zemědělství, v tomto vyjádření mj. uvedl: *„Stavební objekt SO 327 se nedotýká pásma hygienické ochrany vodního zdroje Holešov. SO 327 bude sloužit k zachycení srážkových vod převážně ze silnice II/432, jako i části vod ze zemního tělesa nyní realizované dálnice D49 v bezprostřední blízkosti SO 327 (vody z vozovky D49 jsou odváděny samostatnou dešťovou kanalizací). Pro separaci ropných látek bude na příkopu SO 112 provedena norná stěna. Vody z retenční nádrže budou regulovaným odtokem zaústěny do kanalizace obce. Možnost zasakování byla prověřena na základě IG průzkumu, podle kterého zde zasakování vod není možné z důvodu vysoké hladiny podzemních vod. (...) Realizace retenční nádrže s následným vypouštěním vod do obecní kanalizace významně nezmění míru odvodnění území. Vzhledem k existenci stálého nadržení vody a k řízenému odtoku bude částečně docházet i k výparu do okolního prostředí. SO nezasahuje do institutů ochrany ve smyslu zákona č. 114/1992 Sb., v platném znění (ZCHÚ, VKP, ÚSES, památné stromy). Je situován na orné půdě v oku budoucí MÚK Třebětice, která získala pravomocné stavební povolení v rámci D49, stavby 4901. Realizace SO z výše uvedených důvodů nebude znamenat významné zásahy do životního prostředí ani výrazné snížení biodiverzity v území. (...) Krajský úřad nemá z hlediska zákona o posuzování vlivů na životní prostředí k výše uvedenému záměru námitek. Na základě předložených podkladů lze konstatovat, že záměr tak, jak je popsán, nenaplňuje dle § 4 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí, a tudíž není předmětem posuzování podle citovaného zákona“.*
23. Z výše uvedeného podle zdejšího soudu vyplývá, že napadené rozhodnutí netrpí vadou nepřezkoumatelnosti. Žalovaný učinil přezkoumatelnou úvahu o zvoleném postupu za situace pozbytí platnosti stanoviska EIA. Zároveň věcnou úvahu opřel o vyjádření Krajského

úřadu Zlínského kraje, odboru životního prostředí a zemědělství, které obsahuje přezkoumatelné hodnocení vlivu retenční nádrže na životní prostředí.

24. Jak ovšem správně namítá žalobce, právní posouzení této otázky učiněné žalovaným není v souladu se smyslem a účelem zákona EIA.
25. Obdobnou věcí se zabýval Městský soud v Praze v rozsudku ze dne 19. 12. 2024, č. j. 10 A 77/2024 – 106, a zdejší soud se s jeho právními závěry zcela ztotožňuje.
26. Městský soud v Praze mj. uvedl, že *„účelem zákona EIA je zajištění komplexního posouzení vlivů významných záměrů jako celků na životní prostředí, vtělené do závazného stanoviska EIA, a následně realizace záměru v navazujících řízeních v souladu s tímto stanoviskem; v obou těchto fázích má nezastupitelnou úlohu dotčená veřejnost, včetně ekologických spolků. Podle názoru soudu tak je navazujícím řízením každé povolení o části záměru, která tvoří nedílnou součást záměru z hlediska posouzení jeho vlivu na životní prostředí podle zákona EIA. U takových řízení pak musejí být splněny požadavky směrnice EIA, včetně účasti dotčené veřejnosti. (...) Také NSS v řadě rozsudků při posuzování obdobných stavebních objektů, jakožto částí záměru podléhajícímu posuzování vlivů na životní prostředí, toliko lakonicky konstatoval, že stavební řízení o povolení těchto objektů je navazujícím řízením, a dodal, že potřeba realizace těchto objektů vznikla umístěním tělesa dálnice (např. rozsudky 6 As 125/2024 z 12. 8. 2024, bod 59, 2 As 120/2024 z 23. 8. 2024, bod 43, 4 As 107/2024 z 11. 9. 2024, bod 36). (...) Právě proto soud nakonec podotýká, že na účastenství spolků v navazujících řízeních nemá žádný vliv případné uplynutí platnosti stanoviska EIA. Žalovaný na straně 8 svého rozhodnutí naznačuje, že také tato okolnost je pro posouzení věci významná. To by však vedlo k absurdním důsledkům, že by pochybení správních orgánů nebo stavebníka, kvůli nimž nebyla včas vydána všechna navazující rozhodnutí, šlo k tíži dotčené veřejnosti a v konečném důsledku i životního prostředí. Navíc by se tak v případě prioritního stanoviska EIA dala účast veřejnosti takřka úplně vyloučit, což by nebylo v souladu ani s Aarbuskou úmluvou, ani s citovanými nálezy Ústavního soudu.“*
27. Rovněž tamní věc souvisela se záměrem „Dálnice D49, stavba 4901 Hulín-Fryšták“. Týkala se stavebního povolení pro 11 stavebních objektů, které byly součástí podkladů pro stanovisko EIA: mimoúrovňová křižovatka, provizorní napojení R4901 na II/490, několik protihlukových stěn a několik odlučovačů ropných látek (ORL). Po citaci příslušných pasáží ze stanoviska EIA dospěl Městský soud v Praze k závěru, že byť má žalovaný pravdu v tom, že v rámci hodnocení záměru podle zákona EIA se posuzují zejména vlivy samotného tělesa dálnice na životní prostředí, je zjevné, že při posouzení vlivů celého záměru hrála významnou roli také existence většiny povolovaných stavebních objektů, které představovaly jeden z důvodů, pro které bylo souhlasné stanovisko nakonec vydáno. Jejich existence se totiž odvíjela od potřeby řešení externalit věci hlavní. I v územním a stavebním řízení se přitom posuzují vlastnosti těchto objektů, které mohou mít zásadní vliv na ochranu životního prostředí; u ORL a protihlukových stěn půjde typicky o to, jestli jejich konkrétní stavební provedení a účinnost odpovídá požadavkům stanoviska EIA a případně též příslušného územního rozhodnutí.
28. Co se týče konkrétních skutečností nyní posuzované věci, rovněž platí, že „původní“ záměr (příslušný úsek dálnice D49) byl záměrem ve smyslu zákona EIA. Ze spisu vyplývá, že je retenční nádrž ve stanovisku EIA uvedena a v podkladech ke stanovisku je též obsažena podrobná technická dokumentace k retenční nádrži (specifikace retenční nádrže, situační výkres atd.).

29. Retenční nádrž tedy byla součástí podkladů pro stanovisko EIA. Nelze potom říci, že by retenční nádrž byla z hledisku vlivu na životní prostředí nepodstatnou stavbou. V tomto ohledu lze poukázat na skutečnost, že územní rozhodnutí mj. o umístění dané retenční nádrže (rozhodnutím stavební úřad schválil změnu územního rozhodnutí ze dne 15. 11. 2004, č. j. SŘ9909/2004/Sa, o umístění stavby „*Dálnice D 49, stavba 4901 Hulín – Fryšták, změna územního rozhodnutí č. 1 a č. 2*“) bylo též přezkoumáváno správními soudy a Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 21. 5. 2024, č. j. 8 As 55/2024 – 162, uvedl, že „*Není bez dalšího možné vyslovit závěr, že pokud je komunikace osazena jakýmkoliv zařízením, jsou automaticky splněny všechny podmínky pro správný a řádný odvod kapalin. Není pravdou, že by krajský soud požadoval, aby byl v rozhodnutí uveden konkrétní typ odlučovače ropných látek (např. zařízení konkrétního výrobce). Naopak zřejmým požadavkem krajského soudu bylo zjistit princip zachycování ropných látek, včetně uvedení kapacity výústního objektu a jeho účinnosti pro posouzení, dostatečnosti a vhodnosti takového řešení. Napadeným rozhodnutím je umisťován stavební objekt SO 327 (retenční nádrž) včetně sdruženého výústního objektu, který má podle žalovaného plnit funkci odlučovače ropných látek. Z rozhodnutí obou správních orgánů rovněž plyne, že SO 327 je změnou územního rozhodnutí umisťován z důvodu požadavku na zpomalení a řízení odtoku dešťových vod z vozovky silnice II/432 a předčištění vod z této komunikace před zaústěním do existující kanalizace.*“
30. Městský soud v Praze přitom výstižně poznamenal, že pokud může dotčená veřejnost tyto nedostatky namítat v povolovacím řízení k záměru jako celku, pak soud nevidí důvod, proč by tak nemohla činit v povolovacím řízení k téže části záměru, je-li o ní vedeno povolovací řízení samostatně.
31. Podle zdejšího soudu tvoří rovněž retenční nádrž nedílnou součást záměru úseku dálnice D49, který podléhal posouzení vlivů na životní prostředí podle zákona EIA, a její povolení je nezbytné k provozování daného úseku dálnice, resp. při její absenci by hrozily negativní vlivy na životní prostředí. Ještě jinak řečeno, existence retenční nádrže se odvíjí od potřeby řešení externalit věci hlavní.
32. Pozbytí platnosti stanoviska EIA potom opravdu nezavdává důvod k tomu, aby se na povolanou retenční nádrž hledělo izolovaně a bylo ignorováno, že se jedná o součást záměru stavby dálnice D49. Jiný výklad by byl proti smyslu a účelu zákona EIA. Podle zdejšího soudu by se jednalo o ukázkový případ aplikace salámové metody. Je tedy nutné rozlišovat situace, kdy je určitý stavební objekt (nebo skupina objektů jako celek) záměrem ve smyslu EIA, a situace, kdy je třeba nějakou část záměru povolovat v navazujícím řízení (např. z již výše uvedených důvodů).
33. Řízení o povolení retenční nádrže je pro účely § 9b a 9c zákona EIA navazujícím řízením ve smyslu § 3 písm. g) zákona EIA, jehož účastníkem byl žalobce.
34. Pro úplnost zdejší soud dodává, že byť si je vědom toho, že nereagoval na každý dílčí argument z rozsáhlého podání osoby zúčastněné na řízení, má za to, že výše provedené právní posouzení reaguje na uvedenou argumentaci jako celek. Těžiště argumentace osoby zúčastněné na řízení je obdobné jako u žalovaného – v případě pozbytí platnosti stanoviska EIA je třeba povahu povolovacích řízení u stavebních objektů jako je nyní posuzovaná retenční nádrž odvíjet od toho, zda by každý z nich sám podléhal zjišťovacímu řízení nebo posouzení vlivů podle zákona EIA. Takovou argumentaci však zdejší soud odmítl, přičemž vysvětlil důvody, které ho k tomu vedly.

V. Závěr a náklady řízení

35. Ze shora uvedených důvodů zdejší soud zrušil napadené rozhodnutí pro nezákonnost (§ 78 odst. 1 s. ř. s.) a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). V tomto řízení bude žalovaný vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.) a jeho úkolem bude žalobcovo odvolání věcně projednat.
36. O nákladech řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 a 5 s. ř. s. Žalobce měl ve věci plný úspěch, a proto má podle § 60 odst. 1 s. ř. s. právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný ve věci úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení a je povinen zaplatit žalobci náhradu účelně vynaložených nákladů řízení. Žalobci vznikly náklady ve výši 3000 Kč za zaplacený soudní poplatek. Tuto částku je tedy povinen žalovaný žalobci ve stanovené lhůtě zaplatit.
37. Osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu jeho nákladů, jelikož jí soud neuložil žádnou povinnost a neshledal ani žádné důvody hodné zvláštního zřetele, které by odůvodnily odlišný postup (§ 60 odst. 5 s. ř. s.); skutečnosti, které osoba na řízení zúčastněná uvádí („komplikovanost a historická spletnost celé kauzy“), zdejší soud za důvody hodné zvláštního zřetele nepovažuje.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 14. 4. 2025

Petr Šebek v. r.
předseda senátu